

УДК 821.161.2-94Нит(94)
DOI <https://doi.org/10.32782/bsps-2025.2.15>

АВСТРАЛІЙСЬКІ ПРИГОДИ ДОВЖИНОЮ В ЖИТТЯ (ДМИТРО НИТЧЕНКО)

Ганна Звягіна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри культурології та українознавства
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
бул. Марії Приймаченко, 26, м. Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0002-9778-6833
e-mail: a_zvjagina@ukr.net

Анотація. Статтю присвячено відображенню явища міжкультурної комунікації, зокрема його мовному аспекту. Об'єктом дослідження стала збірка оповідань «Це трапилося в Австралії» українсько-австралійського письменника, критика й видатного громадського діяча Дмитра Нитченка (Чуба), типового представника третьої хвилі української еміграції. Коротко розглянуто біографію автора в розрізі її типовості щодо неприйняття й отримання ярлика через соціальне походження та використання української в спілкуванні. Типовою є й причина міграції письменника, спосіб прибуття й рід занять в Австралії. Нетиповою є вже громадська та літературна діяльність Д. Чуба, яка дала йому змогу стати, за загальним визнанням, «патріархом української літератури». Розглянута збірка видана ще в 1953 році в Сідней, складається всього з п'яти оповідань, одне з яких присвячено життю тубільців мікронезійських островів, а чотири – проживанню українських мігрантів в Австралії. Проте навіть у короткій за обсягом збірці передано й прибуття українських мігрантів в Австралію та перебування в перехідному таборі «Бонегіля», й особливості роботи та проживання українців, і навіть їхні мрії про Україну й повернення до неї. Розглянуто різноманітні мовні явища, характерні для стилю автора, крізь призму відображення в них міжкультурної комунікації. Приділено увагу екзотизмам, варваризмам, порівнянню, вставним і вставленим конструкціям, парцельованим реченням. Активним засобом прояву міжкультурної комунікації є використання екзотизмів – назв житла та навколишніх реалій, і варваризмів – англійських назв, переданих українською мовою. Порівняння є активним засобом, і його введено до тексту за допомогою сполучників, виділено найбільш продуктивні з них (власне-порівняльна й модально-порівняльна функції). Найбільш активні вставні слова виражають упевненість або сумнів. Вставлені конструкції вжито у формі словосполучень, які підкреслюють експресію. Парцеляція в розглянутих творах слугує для створення ефекту невимушеного спілкування.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, література діаспори, варваризми, екзотизми, порівняння, вставні/вставлені конструкції, парцеляція.

AUSTRALIAN ADVENTURES LONG AS LIFE (DMYTRO NYTCHENKO)

Hanna Zviaghina

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Cultural and Ukrainian Studies
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University
Maria Priymachenko Blvd., 26, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0002-9778-6833
e-mail: a_zvjagina@ukr.net

Abstract. The article is devoted to the reflection of the phenomenon of intercultural communication, in particular its linguistic aspect. The object of the study is the collection of short stories “It Happened in Australia” by Ukrainian-Australian writer, critic, and prominent public person Dmytro Nytchenko (Chub). He is a typical representative of the third wave of Ukrainian emigration. The author's biography is briefly

© Г. Звягіна, 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

reviewed in the context of its typicality in terms of rejection and labeling due to social origin and the use of the Ukrainian language in communication. The writer's reason for migration, his route of arrival, and work in Australia are typical. Dmytro Chub's social and literary activities, which allowed him to become, in general opinion, the "patriarch of Ukrainian literature", are atypical. This collection of short stories was published in 1953 in Sydney and consists of only five stories. One story is about the life of the natives of the Micronesian islands, and four are about the life of Ukrainian migrants in Australia. Many events are described in a short collection of short stories. This includes the arrival of Ukrainian migrants in Australia and their stay in the Bonegilla transitional camp, the peculiarities of Ukrainians' work and living, and even their dreams of returning to Ukraine. Various linguistic phenomena characteristic of the author's style are considered through the reflection of intercultural communication in them. Attention is paid to exoticisms, barbarisms, comparisons, insertions and inserted constructions, and parcellation sentences. The use of exoticisms, names of housing and surrounding realities, and barbarisms, English words written in Ukrainian, is an active manifestation of intercultural communication. Comparisons are actively used, introduced into the text with the help of conjunctions. The most productive comparisons with comparative and modal-comparative functions are highlighted. Most often, inserted words express confidence or doubt. The inserted constructions are used in the form of phrases that emphasize strongly expressed feelings. Parcellation is used to create the effect of live communication.

Key words: *intercultural communication, literature of the diaspora, barbarisms, exoticisms, comparison, inserted structures, parcellation.*

Постановка проблеми. Еміграційну літератури (літературу діаспори) традиційно визначають як творчість письменників, які з політичних, економічних, релігійних причин виїхали на чужину на постійне або тривале проживання [1, с. 330].

Учені (Ю. Ковалів, М. Палієнко, Л. Скорина, Я. Славутич) виокремлюють в історії української еміграції три хвили переселенського руху: перша – з останньої чверті ХІХ ст. до початку Першої світової війни; друга – період між двома світовими війнами; третя – після Другої світової війни.

Третю хвили еміграції визначають як політичну, під якою розуміють «від'їзд окремих осіб чи груп людей, які, не погоджуючись з чинним режимом у своїй країні, свідомо залишають рідні землі, уникаючи неминучих репресій» [2, с. 14]. У творах таких письменників велику увагу приділено збереженню культурної ідентичності українців.

Також особливістю цього періоду є «найінтенсивніша псевдонімізація» [3, с. 684] через побоювання політичних переслідувань.

Одним із представників цієї хвили є й Дмитро Васильович Нитченко (Дмитро Чуб, Остап Зірчастий, Микола Срібний), «патріарх української літератури в Австралії», за слухним висловом І. Качуровського [4].

Історія його життя, яку сам автор розповів у книзі «Від Зінькова до Мельбурну», є певним чином типовою. Народився він у «Нищенковому хуторі» на Полтавщині в 1905 році, закінчив гімназію в Зінькові,

проте був відрхований з Краснодарського робітфаку «за приховання соціального походження» [5]. Уже в дорослому віці зміг вступити на вечірнє відділення Харківського педагогічного інституту. У 1937 році сталася трагедія: молодшого брата Сергія заарештували під час служби в армії «за те, що розмовляв українською мовою, і заслали на десять років на Колиму, де його й слід пропав» [5].

Мобілізація, полон, випадковий порятунок. 800-кілометрова мандрівка Україною для заміни тимчасової перепустки. Подорож із родиною вслід за відступом німців. Німецький завод, табір переміщених осіб і дозвіл на виїзд лише до далекої й незнаной Австралії.

Знову табір і 20-річна робота на електростанції. Учителювання в українських суботніх школах і на педагогічних курсах, допомога власними коштами з виданням українських підручників.

Громадська робота, яка ніколи не припиняється: заснування видавництва «Ластівка», головування у філії «Слова», керівництво альманахом «Новий обрій», а також Союзом українських організацій в Австралії. Видання збірника творів поетів Австралії «З-під евкالیптів», англійської антології української прози. Тривале листування з видатними особистостями, наслідком якого стало видання «Листів письменників».

Предмета та об'єкт дослідження. Упродовж життя Дмитро Нитченко став автором трьох десятків книжок у жанрах прози, мемуарів і літературно-критичних праць. Серед них – збірка оповідань «Це трапилося

в Австралії», яка має підзаголовок: з австралійських вражень і пригод, що обрана нами як об'єкт дослідження. Предметом дослідження є мовний прояв явища міжкультурної комунікації у згаданій збірці.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Життя й літературна діяльність письменника загалом неодноразово ставали об'єктами дослідження. Серед авторів публікацій у періодиці – О. Астаф'єв, В. Боровий, С. Йовенко, А. Камінчук, В. Карпенко, І. Качуровський, В. Кирилюк, М. Слабошпицький, Я. Славутич. М. Павлишин присвятив розділ Дмитру Нитченку в хрестоматії української літератури. М. Варданян [6] у монографії, присвяченій розгляду української діаспорної літератури для дітей і юнацтва, виділила основні мотиви й тенденції дитячих творів письменника.

Проте досліджень, присвячених відображенню явища міжкультурної комунікації, у тому числі його мовному прояву, немає, тож стаття є спробою розглянути твори Д. Нитченка в такому аспекті.

Міжкультурна комунікація як наука вивчає особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних і лінгвокультурних спільнот. Традиційно воно складається з мовних стереотипів і норми поведінки, «культурних сценаріїв», усталених моделей сприйняття й оцінювання предметів і явищ, соціально унормованих звичок, традицій, ритуалів, дозволів, заборон тощо [7 с. 9].

Фундамент поняття «міжкультурна комунікація» закладений багатьма відомими філософами й мовознавцями, такими як В. фон Гумбольдт, Г. Гегель, Й. Гердер, І. Кант, О. Потебня та багато інших. Ґрунтовно досліджено це поняття в посібниках Ф. Бацевича й В. Манакіна.

Проте в центрі уваги такої комунікації завжди перебуває мова, бо саме вона відображає особливості як конкретної людини, так і всієї спільноти.

Збірка оповідань «Це трапилося в Австралії» містить п'ять оповідань і видана ще в 1953 році в Сіднеї. Одне оповідання присвячено життю тубільців мікронезійських островів, а чотири – проживанню українських мігрантів в Австралії. Перше з них, «Австралійський ведмедик», розповідає про прибуття

українських мігрантів в Австралію та перебування в переходовому таборі «Бонегілля». Наступні логічно продовжують оповідь про проживання українців у новій для них країні. Двічі основний оповідач зустрічає знайомих і у двох оповіданнях діє один і той же герой – Микола. Ми бачимо його одразу після прибуття й після двох років перебування, коли він уже обжився та має досвід.

Найдивнішим на новому континенті, на думку оповідача (очевидно, що й самого автора), є «інакші дерева і птахи», лівосторонній рух машин і сонця, і навіть «жаби інакше квакають». Проте, на відміну від Радянського Союзу, навіть на сніданок у таборі така смакота, що там можлива «хіба лише в міністрів» [8].

З погляду сучасної української літературної мови в оповіданнях помітні певні діалектні фонетичні особливості, зокрема м'яка «л»: *лямпка, бльок, Квінслянд, кляс*. При цьому в деяких словах змінена форма роду: *мармеляда, контролю*.

Лексика англійської мови у формі варваризмів, тобто за допомогою української транслітерації вставлена в мовлення з метою показати рівень володіння нею у хлопчика: «— О-о-о — протяг він багатозначно, — *перфект*. Я ж ходжу до *гайскул* і маю найкращі оцінки в *клясі*» [8, с. 23], «...Худий і високий, мов *стелюга*, *австралієць*, якого ми звали *Скіні Джім* (*Худий Джім*)» [8, с. 55]. Проникнення англійських слів на зразок *фармер, крісмес* свідчить про мовну міжкультурну комунікацію та проникнення лексики іншої мови до української.

Також англійську можна почути з вуст місцевих робітників: «*Скіч гім*, Найда! — кричав один. *Сул гім! Чайс гім!* — гукав здалеку інший» [8, с. 33].

Змішаною мовою говорять і тубільці мікронезійських островів: «Доктор *нембер ван* (так завжди звали тубільці головного лікаря)» [8, с. 41]; *вічер* (чарівник). У цьому оповіданні для підсилення атмосфери вжито й екзотизми: «...Майже шістдесят відсотків слів складаються з одного складу, що повторюється, як наприклад: квіти — *пур-пур*, трішки — *лік-лік*, торг — *бум-бум*, їсти — *кай-кай*, бараболя — *кав-кав*, крокодил — *пук-пук*, і таких безліч» [8, с. 48]. Назва австралійського будинку теж подається транскрибованим варіантом — дикто — бляшана хата.

Культурне непорозуміння, виражене за допомогою мови, відбувається й між самими мігрантами, де в одному бараці зібрано тих, хто вигукує: «Ах, какое солнышко! Уби́ца надо...» [8, с. 10], і тих, хто тікав від цього за тисячі кілометрів, а також тих, на чіє переконання без лайки «нельзя правильно мысли́ выра́зить». Російська мова тут уособлює ті радянські цінності, від яких українці вимушені були тікати аж на інший континент.

Комунікація з іншою культурою починається з оточення екзотичними тваринами, плазунами й птахами. Співіснування з даунами, отруйними гадюками, кенгуру та крокодилами накладає свій відбиток на правила життя: обережність і знання правил поведінки (за вбивство посума – 30 фунтів кари).

Родів запропонованих занять для переселенців відносно небагато: «Говорили про тутешні заробітки, куди й кого посилають на працю, де вигідніше, хто записався на тростину, а хто призначений до війська до Сіднею» [8, с. 8]. Складні речення з різними видами зв'язку, особливо підсилені повтором однакових сполучників, передають атмосферу діалогу/полілогу між співрозмовниками.

Останнє оповідання збірки підводить своєрідний підсумок адаптації українських мігрантів: за два роки Микола, герой другого, з білявого хлопця з ніжним лицем перетворився на стрункого чоловіка із засмаглим обличчям, та й бадьорішого на настрої. Важка фізична праця на свіжому повітрі (троща або лісопвал), нелегке життя навчили брати на себе відповідальність за себе й товаришів.

Порівняння широко вживані в розглянутій збірці оповідань і введені в речення за допомогою сполучників. Свідченням збереження певної культурної стійкості є те, що незалежно від типу об'єктом порівняння завжди обрано реалії з минулого життя в Україні.

Традиційне введення порівнянь за допомогою сполучника **як**, який, за класифікацією І. Вихованця [9, с. 467], має власнепорівняльну функцію: «...Сидів якийсь сірий звірок, з доброго кота завбільшки, з чорним хвостом, з мордою, *як* у лисиці, з короткими ногами, *як* у щура. [8, с. 8]; «Напружуючи всі свої м'язи, ми, *як* чорти, летіли до огорожі...» [8, с. 14]. Звичайним є розташування сполучника в середині речення. Об'єктами порівняння є як істоти, так і неістоти, за зовнішнім виглядом або поведінкою: «Там є печера,

а коло неї папороть, що росте, *як* дерево» [8, с. 30]; «Навіть іноді притискала одну лапу до грудей, *як* фаховий боксер» [8, с. 33].

Модально-порівняльну функцію, за назвою класифікацією, виконують сполучники **мов, ніби**, де перший є значно продуктивнішим: «Ми вже виходили з табуна, *як* побачили, що поблизу, *мов* пастух, гордовито стояв здоровий бугай [8, с. 14]; «Вздовж дерева ішла невеличка стежка, на яку схилилася, *ніби* покосом, висока трава» [8, с. 27]. Об'єктом порівняння для тварин є люди, підкреслюючи їхню розумну або легковажну поведінку: «...Десятки ближчих корів, позадиравши хвости і з підскоком, *мов* хлопчики на боязкого пса...» [8, с. 14]; «Вона (кенгуру), *мов* людина, стояла ось перед нами у воді і тримала Найду передніми лапами...» [8, с. 37]. Є також порівняння істоти з предметом за формою: «Найда завзято гавкав, а за два метри перед ним, поблизу обгорілого пенька, піднісши на цілий фут голову догори між травою, *мов* патик, стояла чорна гадюка» [8, с. 25]. Порівнянь за кольором відносно небагато, приклади бачимо лише серед сполучників з модально-порівняльною функцією: «Я ще сидів на дереві, *як* Микола підвівся на ноги, приклав руку до серця і, заплющивши очі, блідий, *мов* крейда, прихилився до дерева...» [8, с. 16].

Образним і цікавим є опис старого папуаса: «Шкіра на лиці хворого була поморщена, *як печене яблуко*, волосся на голові місцями повилазило, *мов* мох, лишаячи плями лисин. А глибокі запалі очі, великі й гострі, *мов голки*, разом були повні жаху і життя» [8, с. 49]. Сполучники, які уведено до порівняння, належать до згаданих груп. Інші типи сполучників не вживаються.

На порівняннях побудована розповідь про історичні події та історію з життя персонажа: «Розумієте, казав він, був я в житті у різних обставинах, сталінські давуни ставили мене під дерево на розстріл, але я наче й тоді так не злякався, *як тепер...*» [8, с. 62].

Вставні слова як частина структури речення, які не входять до його складу, проте виражають різні типи відносин наявні тим більше у творі, чим більше оповідь наближається до живого діалогу та розмовного мовлення [10].

Традиційно в художніх творах, у тому числі й у досліджуваного автора, найбільше за кількістю тих, що виражають упевненість

або сумнів. Серед таких вставних слів виділяємо **мабуть, певно, видно, справді, здавалось, дійсно**: «Але тут прийшла нова біда, продовжував він розповідати, хтось, *мабуть*, побачив, як я годував Найдю...» [8, с. 19]; «Почувши, *певно*, розмови, або тріск під ногами вони своєчасно втекли у нору під деревом» [8, с. 24]; «Найменші, *видно*, не звикли одягатися у такій температурі» [8, с. 6]; «А ми й самі часто думали, казав Микола, чи не через те він, *справді*, нас минув, а його вибрав...» [8, с. 62]; «Зате давун, що вже підповз до Джіма, *здавалось*, був повен самовпевненості і спокою» [8, с. 58]; «І *дійсно*, село Папіталай перемагає» [8, с. 48]. Серед них найбільш продуктивним є слово **здавалось**, що виражає сумнів і є досить характерним для розмовної оповіді. Так само дещо рідшою за частотністю є вставна конструкція, що починається з **видно** й **мабуть**.

Створити зв'язну оповідь допомагає наступна група вставних слів, що створюють зв'язок між думками. Серед таких конструкцій слова **до речі, нарешті, зрештою, власне**: «*До речі*, він був великий чистун» [8, с. 56]; «І, *нарешті*, останнім з нас був я» [8, с. 56]; «За тим повернув голову у бік Петра, ... *зрештою*, так само повагом посунув до останньої скам'янілої жертви» [8, с. 58]; «Я, *власне*, сам винен, що давун якраз напав на мене...» [8, с. 62].

Найменш уживаною є конструкція зі вставним словом **бувало**, яке належить до групи тих, що визначають оцінку з погляду звичайності: «*Бувало*, підемо, чи до Дніпра, чи на Хортицю...» [8, с. 12].

Вставленими називаються такі конструкції, які вживаються для доповнення, роз'яснення чи уточнення предметного змісту речення [11]. У досліджуваній збірці оповідань їх ужито з метою підкреслення експресії. Структурно це – словосполучення або речення у формі риторичного запитання, що виражає думку оповідача: «Оце тобі гаряча Австралія! – чути зауваження, і чоловіки, що допомагали нашвидку одягати своїх дітей, нападали на своїх жінок, (*бо хто ж винен?*), що позалишали в Німеччині теплий одяг» [8, с. 6]; «Треба було знову йти (*котрий вже раз?*) до лікаря, до відділу праці...» [8, с. 7].

Ще одним засобом, що слугує для створення ефекту невимуженості, спонтанності спілкування, є парцеляція (виділення частини в самостійне речення): «Там гадюк було

ще більше. Та ще коло нас був ліс. Іду я раз увечорі. Місяць уже зійшов, і добре видно. Дорога ішла попід лісом. Зліва ліс, справа зруб і дрова, поскладані в штабелі» [8, с. 23].

Висновки і перспективи подальших розробок у даному напрямі. Отже, третя хвиля політичної еміграції, серед представників якої – видатний українсько-австралійський письменник і громадський діяч Дмитро Нитченко (Чуб), серйозно переймалася питанням збереження культурної ідентичності.

Навіть більше ніж 20-річне перебування за кордоном не змінило ані прагнення до написання й видання літературно-критичних праць про Україну та її митців, ані бажання листуватися з видатними діячами культури. Тема України ніколи не зникає з поля його уваги незалежно від роду занять на новій Батьківщині.

Комунікацію української та австралійської культур розглядаємо на прикладі збірки його оповідань «Це трапилося в Австралії». На жаль, культурний діалог ми бачимо дещо односторонньо: відчутний вплив австралійської, у тому числі мовної, культури на українців, проте поза рамками залишається протилежний процес за постійної згадки про наявність такого спілкування. Можливо, це зумовлено бажанням автора продемонструвати свої перші враження, свіжі спогади від прибуття на новий континент.

В оповіданнях відображено діалектні фонетичні особливості мовлення самого автора, а також численні екзотизми й особливо варваризми, що є показником взаємопроникнення культур.

Серед характерних мовних особливостей збірки – наявність порівнянь, уведених за допомогою різних сполучників; вставних і вставлених конструкцій різного типу, що засвідчують діалогічність та експресивність тексту. Свідченням цього ж процесу є вживання парцельованих конструкцій.

Зрештою, прагнення врятувати душу «від большевиків» привело Дмитра Чуба до нового, незвіданого континенту, що став його великою пригодою і його життям, давши читачам змогу розділити їх з автором, і загартував його нову особистість.

Предметом подальшого дослідження бачимо вивчення мовних особливостей художніх, літературно-критичних та епістолярних творів автора в різних аспектах, у тому числі для подальшого висвітлення явища міжкультурної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.
2. Лановик Б. Д. Історія української еміграції. Київ : Вища школа, 1997. 520 с.
3. Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. Київ : Ярославів Вал, 2006. 728 с.
4. Качуровський І. Патріарх української літератури в Австралії. *Березіль*. 2005. № 3/4. С. 157–162.
5. Чуб Д. Від Зінкова до Мельбурну : спогади. *Березіль*. 1992. № 3/4. С. 63–143.
6. Варданян М. В. Свій – Чужий в українській діаспорній літературі для дітей та юнацтва: національна концептосфера, імагологічні моделі : монографія. Кривий Ріг : Діонат, 2018. 406 с.
7. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 298 с.
8. Чуб Д. Це трапилося в Австралії: з австралійських вражень і пригод. Сідней : Укр. вид., 1953. 64 с.
9. Вихованець Т. Р. Порівняльний зворот. Українська мова : енциклопедія. Київ : Укр. енциклопедія, 2000. С. 467–468.
10. Вставне слово. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0> (дата звернення: 18.03.2025).
11. Вставлені конструкції. URL: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2016/UJA_57/um/62371073/Vstavleni_konstrukciji.pdf (дата звернення: 17.03.2025).

REFERENCES

1. Kovaliv, Y. I. (2007). *Literaturoznavcha entsyklopediia: u 2-kh t.* [Encyclopedia of Literary Studies: in 2 vols.]. Kyiv: Academia Publishing House, 2007. Vol. 1. 608 p. [in Ukrainian].
2. Lanovyk, B. D. (1997). *Istoriia ukrainskoi emihratsii* [History of Ukrainian emigration]. Kyiv: Higher School, 1997. 520 c. [in Ukrainian].
3. Slaboshpytskyi, M. (2006). *25 poetiv ukrainskoi diaspory* [25 poets of the Ukrainian diaspora]. Kyiv: Yaroslaviv Val Publishing House, 2006. 728 c. [in Ukrainian].
4. Kachurovskiy, I. (2005). *Patriarkh ukrainskoi literatury v Avstralii* [Patriarch of Ukrainian literature in Australia]. *Berezil*. 2005. № 3/4, pp. 157–162 [in Ukrainian].
5. Chub, D. (1992). *Vid zinkova do melbornu : spohady* [From Zinkov to Melbourne: Memoirs]. *Berezil*. 1992. № 3/4, pp. 63–143 [in Ukrainian].
6. Vardanian, M. V. (2018). *Svii – chuzhyi v ukrainskii diaspornii literaturi dlia ditei ta yunatstva: natsionalna kontseptosfera, imaholohichni modeli: monohrafiia* [Friend or Foe in Ukrainian Diaspora Literature for Children and Youth: National Conceptualization and Imagological Models: a monograph]. Kryvyi Rih: Dionat Publishing House, 2018. 406 c. [in Ukrainian].
7. Manakin, V. (2012). *Mova i mizhkulturna komunikatsiia* [Language and intercultural communication]. Kyiv: Academia Publishing House, 2012. 298 c. [in Ukrainian].
8. Chub, D. (1953). *Tse trapylosia v avstralii: z avstraliiskikh vrazhen i pryhod* [It happened in Australia: from Australian impressions and adventures]. Sydney: Ukrainian Publishing House, 1953. 64 c. [in Ukrainian].
9. Vykhovanets, T. R. (2000). *Porivnialnyi zvorot. Ukrainska mova : entsyklopediia* [Comparative clause. Ukrainian language: encyclopedia]. Kyiv: Ukr. encyclopedia, 2000. C. 467–468 [in Ukrainian].
10. Vstavne slova [Inserted word]. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0> (date of application: 18.03.2025) [in Ukrainian].
11. Vstavlena konstruktsiia [Inserted structures]. Retrieved from: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2016/UJA_57/um/62371073/Vstavleni_konstrukciji.pdf (date of application: 17.03.2025) [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 16.04.2025

Дата прийняття статті: 28.04.2025

Опубліковано: 30.09.2025